

Werkgroep RSAB-RES West Overijssel

voor raadsleden, statenleden en AB-leden van waterschappen

Inleiding

De transitie naar duurzame energie en aardgasvrij zal een grote (financiële, ruimtelijke en sociale) impact hebben op het dagelijks leven van Nederlanders. Dit maakt de energietransitie een onderwerp waar inwoners invloed op willen hebben gehad. Door raadsleden, statenleden en algemene bestuursleden van waterschappen regionaal in positie brengen en nauw bij de ontwikkeling van de regionale energiestrategie (RES) te betrekken, kunnen volksvertegenwoordigers de stem van inwoners laten doorklinken in de planvorming voor de energietransitie. In deze notitie wordt verkend op welke wijze volksvertegenwoordigers regionaal betrokken kunnen worden bij het proces, aanvullend op de betrokkenheid in de eigen gemeente, staten en algemene besturen.

Betrokkenheid

Op 24 mei zijn in Raalte raadsleden, statenleden en AB-leden van waterschappen met elkaar in gesprek gegaan over de manieren waarop men regionaal betrokken wenst te worden bij het RES proces. Er werd toen een voorkeur uitgesproken voor regionale samenwerking tijdens de beeldvormende fase van het besluitvormingsproces, waarbij de oordeelsvormende fase en de uiteindelijke besluitvormende fase vooralsnog plaatsvinden in de verschillende betrokken raden, staten en algemene besturen van waterschappen. Ten behoeve van deze gezamenlijke beeldvorming, is de wens geuit om een regionale werkgroep te organiseren als ook grootschalige regionale bijeenkomsten.

1. Regionale RES werkgroep voor raadsleden, statenleden en AB-leden van waterschappen

Het oprichten van een regionale werkgroep van raadsleden, statenleden en algemene bestuursleden van waterschappen, maakt het mogelijk voor volksvertegenwoordigers om gezamenlijk op te trekken in het RES proces.

Aangezien de voorkeur uitgaat naar *samenwerking in de beeldvormende fase*, is een **informele samenwerkingsvorm** het meest geschikt: een werkgroep waar raadsleden, statenleden en AB-leden van waterschappen gezamenlijk aan deelnemen. Er worden geen publiekrechtelijke bevoegdheden overgedragen, waardoor besluitvorming een aangelegenheid blijft van de betrokken raden, staten en algemene besturen. Deelnemende volksvertegenwoordigers nemen deel aan de werkgroep in de rol van een 'rapporteur' of verbindingsofficier', waarmee ze ten dienste staan van de eigen raad, staten of algemene besturen. De rol van de werkgroep is primair faciliterend aan het gezamenlijke proces van beeldvorming over de energietransitie, i.c. de RES. Daarnaast kan zij op grond van de input vanuit de raden, staten en algemene besturen een adviserende rol over het proces van totstandkoming van de RES oppakken.

1.a. Naamgeving

Voorgesteld wordt om een werkgroep in te stellen met als naam: **werkgroep RSAB-RES West Overijssel**

1.b. Activiteiten van de werkgroep

De activiteiten van de werkgroep kunnen bestaan uit het volgende:

- **Versterken van de informatiepositie** van volksvertegenwoordigers in de regio.
- **Adviseren van de stuurgroep** over het formele besluitvormingsproces
- **Afstemmen en voorbereiden van de agenda's** van de raden, staten en algemene besturen
- **Aansturen van de voorbereiding** van de regionale bijeenkomsten voor volksvertegenwoordigers

Informatie

Om de informatiepositie van volksvertegenwoordigers in de RES regio te versterken, heeft de werkgroep contact met de RES-stuurgroep en betrokken ambtenaren over de ontwikkeling van de regionale energiestrategie. Zo kunnen deelnemers aan de werkgroep zich gaan specialiseren in de RES, aanvullende informatie verzoeken en vragen stellen indien nodig.

Als rapporteur kunnen de werkgroepleden vervolgens hun raad, staten of algemene vergadering informeren over de regionale voortgang. Informatie die voor alle volksvertegenwoordigers relevant is, komt op deze manier gelijktijdig en op dezelfde wijze terecht bij alle volksvertegenwoordigers in de regio.

Hierdoor wordt de informatiepositie van volksvertegenwoordigers versterkt en wordt in het verlengde daarvan het inhoudelijk beoordelen van het concept bod en het definitieve bod door de raden, staten en algemene besturen bevorderd.

Advies aan de stuurgroep

De werkgroep RSAB-RES West Overijssel kan de stuurgroep adviseren over de informatie en/of activiteiten die nodig zijn voor de gezamenlijke beeldvorming van de RES. Deze activiteit hangt nadrukkelijk samen met het versterken van de informatiepositie van volksvertegenwoordigers.

Eventueel kan de werkgroep een aanvullende adviesrol innemen m.b.t. het volledige formele besluitvormingsproces. Zo zou de werkgroep kunnen adviseren over de procesbehandeling van amendementen, wanneer besluitvorming plaatsvindt over het concept bod of het definitieve bod.

Agenderen

Werkgroepleden kunnen de verschillende vergaderagenda's van de raden, staten en algemene besturen op elkaar afstemmen, onderwerpen die van relevantie zijn agenderen en de vergaderingen inhoudelijk voorbereiden.

Vorbereiden regionale bijeenkomsten

Er zullen verschillende regionale bijeenkomsten worden georganiseerd om raadsleden, statenleden en AB-leden te informeren, uitwisselen van ideeën en onderlinge afstemming mogelijk te maken. De werkgroep kan een sturende rol innemen in de voorbereiding van deze bijeenkomsten en aangeven wat nodig is om de gezamenlijke beeldvorming op deze momenten te faciliteren.

1.c. Deelnemers aan & ondersteuning van de werkgroep RSAB-RES West Overijssel

Om alle betrokken raden, staten en algemene besturen profijt te laten hebben van deze regionale samenwerking tussen volksvertegenwoordigers, is 1 deelnemer per orgaan wenselijk. Deze rapporteurs hebben geen inhoudelijk mandaat in de energiestrategie maar vertegenwoordigen de informatiefunctie van en naar hun raden, staten en algemene besturen in de werkgroep. Doel is om de informatievoorziening te optimaliseren en bij te dragen aan een gezamenlijk proces van beeldvorming. Van de gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van de waterschappen wordt gevraagd om zo spoedig mogelijk, doch *uiterlijk medio september 2019*, een rapporteur uit hun midden aan te wijzen.

Om de regionale samenwerking te ondersteunen wordt geadviseerd om een ambtelijke secretaris aan te stellen. De belangrijkste taak is om de werkgroep te ondersteunen (agenderen, bijeenkomsten plannen, voorbereiden en verslaglegging), de regiobijeenkomsten te organiseren en de communicatie naar de raden, staten en algemene besturen te verzorgen. De ambtelijk secretaris is tevens de "linking pin" naar de procesbegeleider van de RES West Overijssel en in het verlengde daarmee van de ambtelijke kerngroep.

Regionale samenwerking van volksvertegenwoordigers vanuit raden, staten én algemene besturen van

waterschappen is ongekend en daarmee een democratische innovatie. Om deze reden wordt ondersteuning aangeboden door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

2. Regionale bijeenkomsten

In de ontwikkeling naar de RES 1.0 is een drietal belangrijke momenten te onderscheiden waarvoor het zinvol kan zijn om een (door de werkgroep georganiseerde) regionale bijeenkomst te houden.

- a. Voordat een definitieve startnotitie aangeboden gaat worden aan de raden, staten en algemene besturen. Op basis van het nu voorliggende concept zal eind 2019 een definitieve versie worden vastgesteld door het bestuurlijk platform energietransitie West Overijssel.
- b. Voordat een concept RES ter informatie of ter vaststelling aangeboden gaat worden aan de raden, staten en algemene besturen. Op basis van het Klimaatakkoord zoals dat vastgesteld is door het kabinet op 28 juni 2019 leveren de RES regio's op 1 juni 2020 een concept RES aan. Rekening houdend met de mogelijkheid dat de concept RES door een of meerdere gemeenteraden, en/of provinciale staten en/of algemene besturen van de waterschappen de concept RES vaststellen, zal een voorstel voor een concept RES in het eerste kwartaal van 2020 aangeboden worden aan de Colleges van B&W, GS en de Waterschapsbesturen.
- c. Voordat de definitieve RES aangeboden gaat worden aan de raden, staten en algemene besturen. Op basis van het Klimaatakkoord zoals dat vastgesteld is door het kabinet op 28 juni 2019 leveren de RES regio's op 1 maart 2021 een definitieve RES 1.0 aan. Rekening houdend met het gegeven dat de gemeenteraden, provinciale staten en algemene besturen van de waterschappen de definitieve RES 1.0 vaststellen, zal een voorstel voor een definitieve RES 1.0 vóór 1 januari 2021 aangeboden worden aan de Colleges van B&W, GS en de Waterschapsbesturen.

Samengevat lijkt het zinvol om 3 regionale bijeenkomsten te houden.

3. Procesvoorstel

Het bovenstaande voorstel is door de voorbereidingsgroep (griffiers van 3 gemeenteraden, een statenadviseur van Provinciale Staten, een adviseur van Bestuurs- en Concernzaken van de Provincie Overijssel en de procesbegeleider RES West-Overijssel) in nauwe samenwerking met een beleidsmedewerker van het Programma Versterking Democratie en Bestuur van BZK ontwikkeld. Hiervoor is een procesvoorstel opgesteld met de volgende stappen:

1. Het concept voorstel is op 12 juli 2019 ter informatie en aanvulling voorgelegd aan de leden van de vertegenwoordigende organen die zich op 24 mei 2019 hebben opgegeven;
2. Hierop is 1 (instemmende) reactie ontvangen met de opmerking dat richting het oordeelsvormend traject er behoefte kan gaan ontstaan aan rapporteurs of anderszins die zorgen kunnen dragen voor de korte lijntjes en optimale onderlinge afstemming/ informatievoorziening.
3. De voorbereidingsgroep heeft de reacties verzameld en verwerkt en bijgaand het definitief voorstel toegestuurd aan de griffies van de raden, staten en bestuursondersteuning van de algemene besturen. Zij toetsen intern of dit voorstel op instemming kan rekenen.
4. Indien dit het geval is zal de voorbereidingsgroep een aanvullende tekst opstellen voor de definitieve startnotitie en deze voorleggen aan de stuurgroep RES West Overijssel.
5. De voorbereidingsgroep voorziet in een ambtelijk secretaris en zal tevens nadere afspraken maken met BZK over de (financiële) ondersteuning van de werkgroep en de te ontwikkelen activiteiten;
6. Indien het voorstel op brede instemming kan rekenen wijzen alle raden, staten en algemene besturen een rapporteur aan. Gezien het feit dat voor de RES in het najaar een definitieve startnotitie wordt opgesteld is het belangrijk dat **alle de raden, staten en algemene besturen vóór medio september 2019 een rapporteur hebben benoemd.**
7. De werkgroep RSAB-RES West Overijssel komt bijeen vóór 1 oktober 2019.
8. Zij stelt in haar eerste vergadering de samenstelling, de werkwijze en de planning vast.

9. De voorbereidingsgroep heft zich hierna in principe op maar de leden kunnen desgewenst op afroep als klankbordgroep beschikbaar blijven voor de werkgroep RSAB-RES West Overijssel maar nemen geen regionale uitvoerende taken op zich.
10. De werkgroep RSAB-RES West Overijssel organiseert de regionale bijeenkomsten en een periodiek overleg met de stuurgroep.
11. De werkgroep RSAB-RES West Overijssel blijft in ieder geval bestaan tot de vaststelling van de RES 1.0 op 1 maart 2021. Tussentijdse evaluaties moeten uitwijzen of en in welke vorm er daarna nog behoefte is aan een dergelijke werkgroep. In de governance van de uitvoering van de RES 1.0 zal hieraan uitwerking worden gegeven.

7 augustus 2019

Namens de voorbereidingsgroep

Ron van der Linden

(procesbegeleider RES West Overijssel)

Annajorien Prins

(beleidsmedewerker BZK, Programma Versterking Democratie en Bestuur)